Notitie innovatief integraal bedrijfsconcept Kuikenhouderij 2.0

Reijseweg 35, De Mortel

Inhoud

1. Inleiding 1
   1.1 Aanleiding 1
   1.2 Algemene gegevens 1
2. Omschrijving bestaande en beoogde situatie 3
   2.1 Huidige situatie 3
   2.2 Beoogde situatie 3
   2.3 Leeswijzer 5
3. Beleidskader 6
   3.1 Bestemmingsplan “Herziening buitengebied april 2011” 6
   3.2 Verordening ruimte 2014 6
   3.3 Onderbouwing groter bouwvlak Reijseweg 35 10
4. Omschrijving integraal innovatief concept “Kuikenhouderij 2.0” 12
   4.1 Kuikenhouderij 2.0 12
   4.2 De transitiefase 13
5. Innovatieparagraaf 15
6. Conclusie 20

Bijlage 1 Duurzaamheidsscan

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Deze notitie is opgesteld ten behoeve van de ontwikkeling van het innovatieve stal- en bedrijfsconcept dat de heer R. Graat met zijn vleeskuikenhouderij Pluimveebedrijf Graat B.V. aan de Reijseweg 35 De Mortel wil realiseren.

De heer Graat is een proactieve ondernemer in de vleeskuikenhouderij. In de loop der jaren heeft zowel het bedrijf als de ondernemer zelf een enorme groei doorgemaakt. De groei van het bedrijf wordt met name gevonden in de verbetering van de technische resultaten en de bedrijfsomvang. De ondernemer is een vaardig en competent vleeskuikenhouder en die zich ontwikkelt heeft tot een moderne en maatschappelijk betrokken ondernemer.
De laatste jaren loopt de heer Graat echter tegen de grenzen aan van de gangbare traditionele intensieve veehouderij. Met ondersteuning van jarenlange kennis en ervaring heeft de heer Graat een nieuwe ambitie voor ogen: ontwikkeling naar een integraal en duurzaam bedrijfssysteem waarin zorg voor dier, mens en milieu het uitgangspunt vormt. Deze visie sluit naadloos aan bij de ontwikkeling van het Brabantse platteland, transitie naar zorgvuldige veehouderij.

Waar in de traditionele intensieve veehouderij de nadruk gelegd wordt op omzet- en winstmaximalisatie, wordt in onderhavig plan een doorontwikkeling voorgesteld naar een maatschappelijk verantwoorde bedrijfsvoering waarin zorg voor mens, milieu en economie in balans zijn.

De initiatiefnemer is reeds gestart binnen het bestaande vleeskuikenbedrijf een innovatief integraal bedrijfsconcept uit te werken. Het betreft een meerjarig traject waarin de heer Graat zijn ambities op gebied van met name dierenwelzijn en -gezondheid, een minimale belasting van het milieu en verbinding met de omgeving waar wil maken. De volgende stap de transitie naar dit innovatieve integrale bedrijfsconcept is de bouw van een nieuwe stal. In deze stal wordt een vernieuwd concept binnen de kuikenhouderij toegepast, dat de heer Graat na de testfase ook in de bestaande stallen toe wil passen. De bouw van de nieuwe stal is een noodzakelijke ontwikkeling in de volgende stap in het traject tot een verdere duurzame ontwikkeling van het gehele bedrijf.

Het bedrijf aan de Reijseweg 35 vormt samen met het melkveebedrijf aan de Haardseweg 41 een inrichting in kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. In het kader van de ruimtelijke ordening zijn het twee aparte bedrijfslocaties met elk een eigen bouwvlak. In onderhavige notitie wordt enkel een beschrijving gegeven van het pluimveebedrijf aan de Reijseweg 35.

1.2 Algemene gegevens

Naam en adres van de initiatiefnemer

Naam aanvrager:	Pluimveebedrijf Graat B.V.
Adres:	Haardseweg 41
Postcode en plaats:	5425 RA De Mortel

Adres van de locatie

Adres:	Reijseweg 35
Postcode en plaats:	5425 RE De Mortel

Ligging bedrijfslocatie

De bedrijfslocatie ligt op het perceel Reijseweg 35 De Mortel. Het staat kadastraal bekend als gemeente Gemert, sectie G, nummers 1568 en 1633.

De figuur op de volgende pagina geeft een impressie van de ligging van het bedrijf en de nabije omgeving.

Figuur 1: Luchtfoto bedrijfslocatie Reijseweg 35 De Mortel

Figuur 2: Luchtfoto bedrijfslocatie Reijseweg 35 De Mortel

2. Omschrijving bestaande en beoogde situatie

2.1 Huidige situatie

De heer Graat exploiteert een vleeskuikenhouderij op de bedrijfslocatie aan de Reijseweg 35 te De Mortel. Het bouwvlak van de bedrijfsinrichting heeft een omvang van circa 1,8 ha. Binnen dit bouwvlak zijn zes stallen aanwezig ten behoeve van de huisvesting van in totaal 212.210 vleeskuikens, die conform de verleende vergunning d.d. 20 mei 2008 deels op traditionele wijze, deels in emissiearme stalsystemen (met mixluchtventilatie) worden gehouden. Daarnaast worden binnen de inrichting aan de Reijseweg 35 nog 35 schapen en 10 stuks jongvee gehouden. Binnen het bedrijf is het antibiotica/medicijngebruik zeer laag.

De volgende tabel geeft een overzicht van de vergunde situatie.

Tabel 1: Overzicht dieraantallen vergunde situatie (20 mei 2008)

Stalnr	Diersoort	RAV code - omschrijving stalsysteem	Aantal dieren
Haardseweg 41			
1	Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	A 1.100.1 Overige huisvestingssystemen, beweiden	143
1	Vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	A 3 Diercategorie vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	65
Reijseweg 35			
2	Vleeskuikens	E 5.100 overige huisvestingssystemen (VEA Stalsysteem)	34.180
4	Vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	A 3 Diercategorie vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	10
6	Vleeskuikens	E 5.100 overige huisvestingssystemen	22.860
7	Vleeskuikens	E 5.6 vleeskuikenstal met mixluchtventilatie (BWL 2005.10.V3)	25.690
8	Schapen ouder dan 1 jaar, inclusief lammeren tot 45 kg	B 1 Diercategorie schapen ouder dan 1 jaar, inclusief lammeren tot 45 kg	35
9	Vleeskuikens	E 5.100 overige huisvestingssystemen (VEA Stalsysteem)	43.160
12	Vleeskuikens	E 5.100 overige huisvestingssystemen (VEA Stalsysteem)	43.160
13	Vleeskuikens	E 5.6 vleeskuikenstal met mixluchtventilatie (BWL 2005.10.V3)	43.160

Binnen de pluimveehouderijsector is het pluimveebedrijf Graat B.V. een echte voorloper. Binnen alle denkbare facetten in de technische bedrijfsvoering van een vleeskuikenbedrijf heeft de ondernemer al stappen gezet die tot op dat moment binnen de pluimveehouderij onbekend waren.
Bij nieuwe ontwikkelingen tracht de heer Graat de bedrijfsvoering continu te verbeteren, gebruik makend van de kennis van morgen om vandaag de omstandigheden voor het dier verder te verbeteren.

De huidige bedrijfsopzet en de inpassing in- en verbinding met de omgeving zijn gericht op de doelstellingen van een traditioneel bedrijf, dat in de ogen van de initiatiefnemer niet meer van deze tijd is en niet past binnen zijn bedrijfsvisie. In de loop der jaren heeft het bedrijf, haar omgeving en ondernemer een enorme ontwikkeling doorgemaakt. Het bedrijf is met name in de technische bedrijfsvoering en in bedrijfsomvang gegroeid. De invloed van de omgeving op de bedrijfsvoering is toegenomen en heeft de ondernemer zich ontwikkeld in zijn vaardigheden en competenties van vleeskuikenhouder tot een moderne maatschappelijk betrokken ondernemer met aandacht voor mens en milieu. Deze ontwikkeling in het ondernemerschap geeft nieuwe inzichten en nieuwe ambities.

2.2 Beoogde situatie

In de volgende tabel wordt een overzicht gegeven van de verdeling van het aantal dieren en de toe te passen stalsystemen in de beoogde situatie. Stal 14 betreft de nieuw op te richten stal. In totaal worden in

de gewenste situatie niet meer dieren gehouden; er vindt een herverdeling van de reeds aanwezige vleeskuikens plaats.

Tabel 2: Overzicht beoogde situatie

Stalnr	Diersoort	RAV code - omschrijving stalsysteem	Aantal dieren
Haardseweg 41			
1	Melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	A 1.100.1 Overige huisvestingssystemen, beweiden	143
1	Vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	A 3 Diercategorie vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	65
Reijseweg 35			
2	Vleeskuikens	E 5.11 stal met luchtmengsysteem voor droging strooisellaag in combinatie met een warmtewisselaar (BWL 2010.13.V4 i.c.m. E 7.6)	28.636
4	Vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	A 3 Diercategorie vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	10
6	Vleeskuikens	E 5.11 stal met luchtmengsysteem voor droging strooisellaag in combinatie met een warmtewisselaar (BWL 2010.13.V4 i.c.m. E 7.6)	18.933
7	Vleeskuikens	E 5.11 stal met luchtmengsysteem voor droging strooisellaag in combinatie met een warmtewisselaar (BWL 2010.13.V4 i.c.m. E 7.6)	21.536
8	Schapen ouder dan 1 jaar, inclusief lammeren tot 45 kg	B 1 Diercategorie schapen ouder dan 1 jaar, inclusief lammeren tot 45 kg	35
9	Vleeskuikens	E 5.11 stal met luchtmengsysteem voor droging strooisellaag in combinatie met een warmtewisselaar (BWL 2010.13.V4 i.c.m. E 7.6)	35.500
12	Vleeskuikens	E 5.11 stal met luchtmengsysteem voor droging strooisellaag in combinatie met een warmtewisselaar (BWL 2010.13.V4 i.c.m. E 7.6)	35.500
13	Vleeskuikens	E 5.11 stal met luchtmengsysteem voor droging strooisellaag in combinatie met een warmtewisselaar (BWL 2010.13.V4 i.c.m. E 7.6)	36.605
14	Vleeskuikens	E 5.11 stal met luchtmengsysteem voor droging strooisellaag in combinatie met een warmtewisselaar (BWL 2010.13.V4 i.c.m. E 7.6)	35.500

De initiatiefnemer wil het vleeskuikensbedrijf een transitie laten maken naar een maatschappelijk gepast, bedrijfseconomisch verantwoord agrarisch bedrijf. Deze ambitie heeft geresulteerd in het formuleren van een viertal peilers onder het bedrijf welke samen een robuust fundament vormen voor de toekomst:

- Volhoudbaarheid:
    - Efficiënt omgaan met de hulp- en grondstoffen die ter beschikking zijn. Alleen bij een optimale diergezondheid en een moderne huisvesting voor het pluimvee en de wil om continu te verbeteren kan een bedrijf voorop blijven lopen in ontwikkelingen en in resultaat.
- Maatschappelijke verantwoording
    - Contact leggen met de burger om inzichtelijkheid in de vleeskuikenhouderij te geven. De heer Graat hecht hier veel waarde aan en is proactief in deze filosofie!
    - Het combineren van het bedrijfsconcept met nevenfuncties op het gebied van recreatie, natuur en educatie draagt bij aan de leefbaarheid van het platteland.
    - Transparantie geven in de duurzame bedrijfsvoering en hiermee een voorbeeld zijn in de sector.
- Innovatie:
    - Binnen de pluimveehouderij is het Pluimveebedrijf Graat B.V. een echte voorloper. Binnen alle facetten die denkbaar zijn binnen de technische bedrijfsvoering van een vleeskuikenbedrijf heeft de ondernemer al stappen gezet die tot op dat moment binnen de pluimveehouderij onbekend waren;
    - Bij nieuwe ontwikkelingen probeert de heer Graat het iedere keer weer beter te doen, gebruik makend van de kennis van morgen vandaag de omstandigheden voor het dier nog verder te verbeteren!

- Kwaliteit
    - het leveren van een kwaliteitsproduct. De passie in het vak van de ondernemers vertaalt zich in kwaliteitsvlees, geproduceerd onder goede omstandigheden voor het dier, een geborgde voedselveiligheid, onder voorwaarde dat de impact voor de omgeving beperkt blijft.

Om invulling te geven aan deze vier pijlers wordt een aantal ontwikkelingen op het bedrijf in werking gesteld. De uiteindelijke bedrijfsopzet is een nieuwe manier van houden van vleeskuikens in een grootschalige bedrijfsopzet. Met de omschrijving “Kuikenhouderij 2.0“ wordt aangeven dat het om de ontwikkeling van een primair agrarisch bedrijf gaat (kuikenhouderij), met de “2.0” wordt bedoeld dat het op een nieuwe manier is, aangepast aan nieuwe normen en waarden en behorend bij de huidige maatschappelijke wens. De transitie van het bestaand bedrijf naar de Kuikenhouderij 2.0 geeft de heer Graat een nieuw duurzaam economisch perspectief.

Belangrijk is het efficiënt omgaan met de hulp- en grondstoffen die ter beschikking zijn. Alleen bij een optimale diergezondheid, een moderne huisvesting voor het pluimvee en de wil om continu te verbeteren kan een bedrijf voorop blijven lopen in ontwikkelingen en in resultaat.

Bij naderende mondiale schaarste van grondstoffen, is aan de kostenkant een maximale efficiëntie bij het gebruik van de aangeboden grondstoffen cruciaal. Het innovatieve stalconcept dat de heer Graat wil doorvoeren in het hele bedrijf geeft de ondernemer de mogelijkheden deze efficiëntie te behalen. Daarnaast kan de initiatiefnemer op termijn een nieuw verdienmodel integreren in de bedrijfsvoering. Door de nieuwe bedrijfsopzet kan er een verbinding gelegd worden tussen de houderij en de verkoop. Door een eigen merk te gaan voeren kan, met de huidige substantiële bedrijfsomvang, de heer Graat een wezenlijke speler worden in de consumptiemarkt van het kuikenvlees. Hiermee kan een plus behaald worden op de verkoopprijs van het vlees. Juist de duurzame open bedrijfsvoering met oog voor verbinding en educatie draagt bij aan deze doelstelling.

Voor deze ontwikkeling is ruimte nodig, die de initiatiefnemer binnen zijn huidige bouwvlak, dat grotendeels aan de maximale grenzen is bebouwd, niet kan creëren. Daarnaast dient hij in het kader van het Vleeskuikenbesluit de dieren op een grotere oppervlakte te houden, waardoor hij de ruimte in de bestaande stallen reeds volledig moet benutten ten behoeve van het verhogen van dierenwelzijn.

2.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 3 wordt het gemeentelijk en provinciaal ruimtelijk beleid beschreven. De regels uit de Verordening ruimte 2014 worden aangehaald waaraan de ontwikkeling dient te voldoen in het kader van de transitie naar een zorgvuldige veehouderij.
Hoofdstuk 4 bevat een omschrijving van het innovatieve, integrale bedrijfsconcept “Kuikenhouderij 2.0” dat de initiatiefnemer tot uitvoering wil brengen.
In hoofdstuk 5 wordt vervolgens ingegaan op de verschillende aspecten die dit bedrijfsconcept maken tot een concept dat de moeite waard is uit te werken en mogelijk te maken.

3. Beleidskader

3.1 Bestemmingsplan “Herziening buitengebied april 2011”

Op het plangebied is het bestemmingsplan “Herziening buitengebied april 2011” van de gemeente Gemert-Bakel van toepassing. Dit plan is op 29 juni 2011 door de gemeenteraad vastgesteld.
Het perceel heeft in dit bestemmingsplan de enkelbestemming “Agrarisch – Agrarisch bedrijf” met de aanduiding “intensieve veehouderij”. Figuur 3 betreft een uitsnede van de verbeelding van dit bestemmingsplan. Het rode gedeelte betreft het bestemmingsvlak “Agrarisch – Agrarisch bedrijf”, waarbinnen bebouwing mag worden opgericht.

Figuur 3: Uitsnede verbeelding bestemmingsplan “Herziening buitengebied april 2011” Gemert-Bakel

Ten behoeve van een vergroting van het bouwvlak is een ruimtelijke procedure doorlopen. Op 21 mei 2013 heeft het college van burgemeester en wethouders een besluit genomen tot vergroting van het bouwvlak tot 2,37 hectare. Dit besluit is door de Raad van State vernietigd op 16 april 2014. Dit betekent dat teruggevallen dient te worden op het bestemmingsplan “Herziening buitengebied april 2011”.

Ten behoeve van de doorlopen procedure voor de vergroting van het bouwvlak zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd en heeft de Agrarische Adviescommissie Bouwaanvragen (AAB) geadviseerd. Deze documenten zijn als onderbouwing gebruikt voor deze notitie.

De gewenste ontwikkeling past niet binnen de regels van het vigerend bestemmingsplan “Herziening buitengebied april 2011” van de gemeente Gemert-Bakel. Binnen de bestemming “Agrarisch – Agrarisch bedrijf” is vergroting van het bouwvlak mogelijk tot een oppervlakte van maximaal 1,5 ha; het vigerende bouwvlak is reeds groter. Ten behoeve van de bouw van de innovatieve en duurzame stal is een vergroting van het bouwvlak noodzakelijk.

3.2 Verordening ruimte 2014

Op 14 maart 2014 hebben Provinciale Staten van Noord-Brabant de Verordening ruimte 2014 vastgesteld en op 19 maart 2014 is deze in werking getreden. De voorgestelde beleidsaanpassingen zijn gebaseerd op de Structuurvisie RO 2010 - partiële herziening 2014, die tegelijk met de Verordening ruimte 2014 is vastgesteld.

De verordening is een uitwerking van de provinciale Structuurvisie ruimtelijke ordening en bestaat uit kaartmateriaal en regels waarmee gemeenten rekening moeten houden bij het opstellen van ruimtelijke plannen. Belangrijke onderwerpen in de Verordening ruimte zijn:

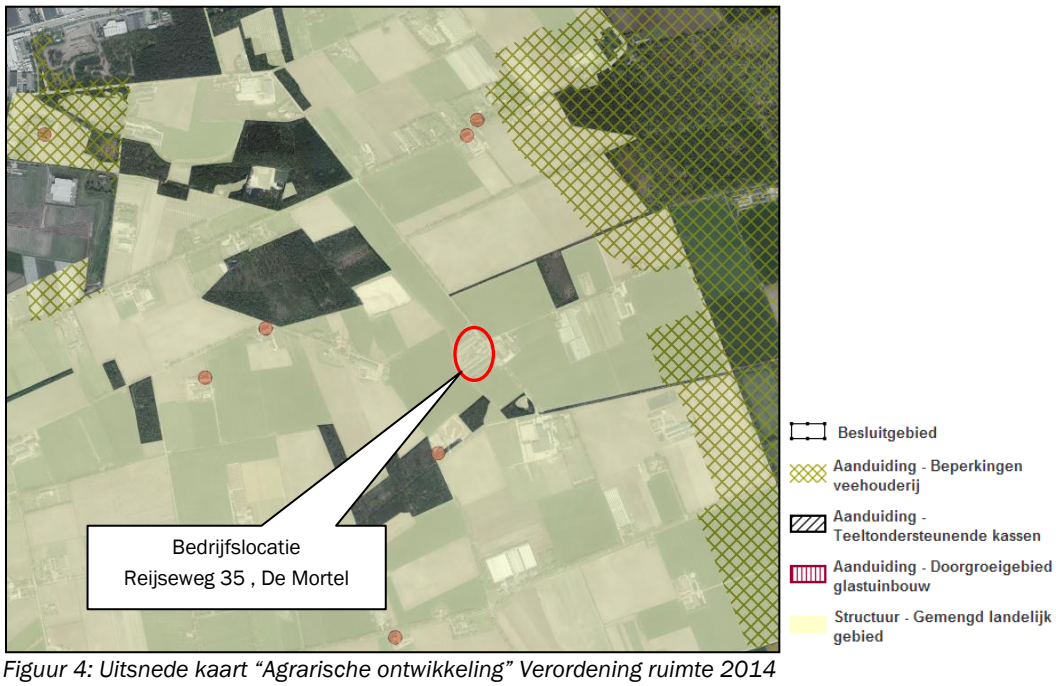
- Ruimtelijke kwaliteit;
- Stedelijke ontwikkelingen;
- Natuurgebieden en andere gebieden met waarden;
- Agrarische ontwikkelingen;
- Overige ontwikkelingen in het landelijk gebied.

Een van de kernpunten van de provincie ten aanzien van de veehouderij is dat er een “transitie” op gang komt naar een zorgvuldige veehouderij. Dit heeft gevolgen voor het beleid rondom agrarische bedrijven.

Om de transitie naar zorgvuldige veehouderij in gang te zetten, hebben Provinciale Staten in maart 2013 besloten dat zij dit proces willen ondersteunen met regels in de verordening. De vastgestelde denklijn “Ontwikkelruimte moet je verdienen en is niet onbegrensd” is hiervoor de basis. Er is daarbij besloten dat er alleen nog ontwikkelruimte wordt geboden aan veehouderijen, als daarmee de ontwikkeling naar een zorgvuldige veehouderij in gang wordt gezet.

Een belangrijke doelstelling van de provincie bij de “Transitie naar zorgvuldige veehouderij” is om volksgezondheidsaspecten in zijn volle omvang te betrekken bij het bieden van ontwikkelruimte aan veehouderijen. Een initiatief is betekenisvol indien het uitblinkt en excelleert in de manier waarop het bijdraagt aan de provinciale doelen. Wanneer er sprake is van maatschappelijke meerwaarde is nader uitgewerkt in de notitie “Bepalen maatschappelijke meerwaarde” (commissie ROW, 21 augustus 2012). In deze notitie is beschreven wat een initiatief in ieder geval in zich moet hebben; een van de aspecten is vernieuwing.

Het plangebied is ingevolge de Verordening ruimte 2014 gelegen binnen de structuur “gemengd landelijk gebied” (zie figuur 4). Tot deze gebieden behoort het gebied buiten bestaand stedelijk gebied met uitzondering van de ecologische hoofdstructuur, ecologische verbindingszone, primaire waterkeringen, rivierbed en groenblauwe mantel. De provincie geeft binnen deze gebieden ruimte aan de gemeenten om zelf aan te geven welke ontwikkelmogelijkheden er zijn voor een gevarieerde plattelandseconomie en in welke gebieden het agrarische gebruik prevaleert.

Figuur 4: Uitsnede kaart “Agrarische ontwikkeling” Verordening ruimte 2014

In artikel 7.3 en 7.4 van de Verordening ruimte 2014 zijn regels ten aanzien van veehouderijen in gemengd landelijk gebied opgenomen.

Regels voor veehouderijen in gemengd landelijk gebied
De regels in artikel 7.3 worden onderstaand besproken. In cursief is de toetsing van het bedrijf weergegeven.

Een bestemmingsplan gelegen in gemengd landelijk gebied kan voorzien in een uitbreiding van, een vestiging van of een omschakeling naar een veehouderij, mits:

a. is geborgd dat ter plaatse alleen een zorgvuldige veehouderij is toegestaan;
Het bedrijf aan de Reijseweg 35 betreft een zorgvuldige veehouderij en wordt door middel van het uitwerken van het innovatieve concept een voorbeeldbedrijf waarin duurzaamheid en innovativiteit een belangrijk deel uitmaken van de bedrijfsvoering. Deze aspecten komen tot uiting in de BZV, die voor dit bedrijf is ingevuld en onderdeel uitmaakt van deze notitie (zie bijlage bij het voorontwerpbestemmingsplan).

b. het bouwperceel ten hoogste 1,5 hectare bedraagt;
Het bouwperceel bedraagt na uitvoering van het bedrijfsconcept circa 2,35 ha. Om deze vergroting mogelijk te maken dient er sprake te zijn van een vernieuwend bedrijfsconcept. Dit wordt nader onderbouwd in onderhavige rapportage. In onderhavige situatie is er sprake van een vernieuwend bedrijfsconcept waardoor uitbreiding van het bouwblok boven de 1,5 hectare tot de mogelijkheden behoort.

c. de ontwikkeling vanuit een goede leefomgeving en gelet op de aspecten als benoemd in artikel 3.1, derde lid, inpasbaar is in de omgeving;
Het bedrijf wordt landschappelijk ingepast in de omgeving door het aanbrengen van erfbeplanting. Binnen het plangebied zijn geen cultuurhistorische waarden aanwezig, de archeologische verwachtingswaarde is laag. Reeds eerder is een duurzaamheidsscan van het bedrijf uitgevoerd, deze is toegevoegd als bijlage 1.
Daarnaast wordt het bedrijf ook ingepast in de omgeving gelet op de aspecten gezondheid en ammoniak-, geur- en fijn stof emissie.

d. is aangetoond dat de kans op cumulatieve geurhinder (achtergrondbelasting) op geurgevoelige objecten, in de bebouwde kom niet hoger is dan 12 % en in het buitengebied niet hoger is dan 20 %, tenzij er -indien blijkt dat de achtergrondbelasting hoger is dan voornoemde percentages- maatregelen worden getroffen door de veehouderij die tot een daling leiden van de achtergrondbelasting, welke ten minste de eigen bijdrage aan de overschrijding van de achtergrondbelasting compenseert;
Een geurverspreidingonderzoek is uitgevoerd, uit de resultaten blijkt dat de geurbelasting onder de normen blijft. Kortheidshalve wordt verwezen naar de bijlage welke is toegevoegd als bijlage van het ontwerpbestemmingsplan.

e. is aangetoond dat de achtergrondconcentratie, vermeerderd met de bijdrage van het initiatief, een jaargemiddelde fijnstofconcentratie (PM_{10}) op gevoelige objecten veroorzaakt van maximaal 31,2 µg/m³;
Een luchtkwaliteitsonderzoek is uitgevoerd, uit de resultaten blijkt dat de totale fijn stofconcentratie onder de normen blijft. Kortheidshalve wordt verwezen naar de rapportage welke is toegevoegd als bijlage bij het ontwerpbestemmingsplan. Bij het uitgevoerde onderzoek is tevens het melkvee meegenomen in het onderzoek.

f. de landschappelijke inpassing tenminste 10% van de omvang van het bouwperceel omvat;
Er wordt minimaal 10% van de omvang van het bouwperceel gebruikt ten behoeve van de landschappelijke inpassing. Een landschappelijk inpassingplan is reeds opgesteld en als

bijlage bij het ontwerpbestemmingsplan toegevoegd. Daarbij wordt aansluiting gezocht bij de ontwikkeling van de ecologische verbindingszone. Het beplantingsplan wordt nog nader uitgewerkt.

g. de toelichting een verantwoording bevat dat een zorgvuldige dialoog is gevoerd, gericht op het betrekken van de belangen van de omgeving in de planontwikkeling.
Een zorgvuldige dialoog is reeds gevoerd met omgeving (zie verslag in bijlage bij voorontwerpbestemmingsplan). Door middel van een dialoog met de omgeving wordt een breder maatschappelijk draagvlak gecreëerd voor de plannen van de initiatiefnemer.

Afwijkende regels veehouderijbedrijven
Naast de regels in artikel 7.3 zijn in artikel 7.4 afwijkende regels voor veehouderijbedrijven opgenomen. Hierin is bepaald dat een bestemmingsplan in afwijking van het artikel betreffende de maximale bouwvlakgrootte van 1,5 hectare uitbreiding van een zorgvuldige veehouderij **boven** de 1,5 hectare mogelijk kan maken indien dit noodzakelijk is voor de ontwikkeling van een zorgvuldige veehouderij vanwege een vernieuwend bedrijfsconcept, mits:

I. de noodzaak daartoe blijkt een advies van deskundigen;
II. het bestemmingsplan borgt dat het vernieuwende bedrijfsconcept deel uitmaakt van de zorgvuldige veehouderij.

Door middel van deze uitzondering wordt een uitbreiding van een veehouderij mogelijk gemaakt in geval dat dit bedrijf vanwege een innovatief bedrijfsconcept meer ruimte nodig heeft. Hierbij wordt advies voorgeschreven van een deskundigencommissie, dat aansluiting vindt bij het deskundigenpanel dat in juni 2014 is ingesteld ten behoeve van innovatie vanwege de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV).

Via dit panel van onafhankelijke deskundigen dient innovatie en verduurzaming in de veehouderij bevorderd te worden.

De transitie naar een zorgvuldige veehouderij vraagt om innovatieve en duurzame bedrijfsconcepten. Hierbij gaat het om de bedrijfsconcepten die weliswaar niet passen in de afgesproken kaders, maar veel potentie hebben. Dit zijn het soort innovaties die een kans moeten krijgen en navolging verdienen door andere bedrijven.

Onderbouwing groter bouwvlak
Het bouwvlak van de bedrijfsinrichting heeft momenteel een omvang van circa 1,8 ha. Binnen dit bouwvlak zijn zes stallen aanwezig ten behoeve van de huisvesting van in totaal 212.210 vleeskuikens, die conform de verleende vergunning d.d. 20 mei 2008 deels op traditionele wijze, deels in emissiearme stalsystemen (met mixluchtventilatie) worden gehouden. Ten behoeve van het nieuwe bedrijfsconcept dient het bouwvlak te worden vergroot naar 2,35 hectare. Waarom is een uitbreiding van het bouwvlak noodzakelijk?

- Meer ruimte voor de dieren binnen bestaande stallen in het kader van de welzijnseisen in het Vleeskuikenbesluit, waardoor hij de ruimte in de bestaande stallen reeds volledig moet benutten ten behoeve van het verhogen van dierenwelzijn. Hierdoor heeft hij geen ruimte meer om zijn pilotproject binnen de bestaande grenzen van het bouwvlak te realiseren. Bij welslagen van het project wil de initiatiefnemer het concept op zijn gehele bedrijf toepassen;
- Vormverandering is niet mogelijk aangezien het bedrijf zich vanuit ruimtelijk oogpunt reeds tot aan de maximale mogelijkheden heeft ontwikkeld;
- Het bedrijfsconcept betreft een integraal concept waarin zorgvuldige veehouderij, educatie, natuurontwikkeling en recreatie in samenhang met de ontwikkeling van de ecologische verbindingszone (combinatie zichtstal – wandel/fietspaden – natuur – informatievoorziening). De strook die grenst aan de noordzijde van het bestaande bouwvlak is hier uitermate geschikt voor; de

nieuwe stal is vanaf de weg makkelijk bereikbaar en kan hier goed worden geïntegreerd in de landschappelijke inpassing.

Het bedrijfsconcept past binnen de beleidsregels ten aanzien van veehouderijbedrijven die in de Verordening ruimte 2014 zijn uitgewerkt. Het bedrijfsconcept is vernieuwend en levert een belangrijke bijdrage aan de transitie naar een duurzame veehouderij. Dit wordt in de volgende hoofdstukken onderbouwd.

3.3 Onderbouwing groter bouwvlak Reijseweg 35

De transitie naar "Vleeskuikenhouderij 2.0" heeft indringende gevolgen voor de gehele bedrijfsvoering van initiatiefnemer. In de beoogde bedrijfsopzet maakt het bedrijf een grote stap voorwaarts.

Diverse aanpassingen zijn te integreren in zowel de bestaande als de nieuwe stallen. Voor enkele zaken is nieuwbouw cruciaal. Bij deze een overzicht:

Hatching house
Voornemen is om het concept in de testfase uit te werken in de nieuwe bebouwing; vervolgens wordt het concept bij welslagen uitgerold binnen het bedrijf. Het concept dat de initiatiefnemer voornemens is uit te werken betreft een integraal concept ("Vleeskuikenhouderij 2.0") waarvan het concept "Hatching house" puur de technische innovatie is, gecombineerd met het aspect dierenwelzijn en diergezondheid. Het concept "Hatching house" dient niet enkel op zichzelf te worden gezien, maar als onderdeel van het overall concept "Vleeskuikenhouderij 2.0".

Energieneutraal
In de nieuw te bouwen stal wordt het klimaatsysteem/isolatie geoptimaliseerd. Dit betreft een testfase, waarna een uitrol plaatsvindt binnen het bedrijf.
In het oorspronkelijke plan was er sprake van een biomassa-installatie en een opslag voor biomassa. In plaats van deze milieuneutrale maatregel wordt gebruik gemaakt van zonnepanelen, die worden geplaatst op de nieuw op te richten stal. Door gebruik van zonnepanelen wordt er voldoende energie opgewekt om de stal te verwarmen.

Verhoogd dierenwelzijn
De ondernemer wil graag binnen de locatie het aantal dieren die vergund zijn behouden. Door de vleeskuikens meer ruimte te bieden wordt het dierenwelzijn en de diergezondheid verbeterd. Door de nieuwbouw wordt er extra leefoppervlakte aan de dieren gegeven, zodat de bezetting per vierkante in de stallen meter afneemt.
Door het toepassen van het huisvestingssysteem E 5.11 wordt het leefoppervlak van de vleeskuikens minimaal 417 cm^2 en maximaal 556 cm^2 per dier (18-24 dieren per m^2). Met de inzet van dit systeem wordt de stress bij de vleeskuikens verminderd. Dit alles komt het dierenwelzijn ten goede.

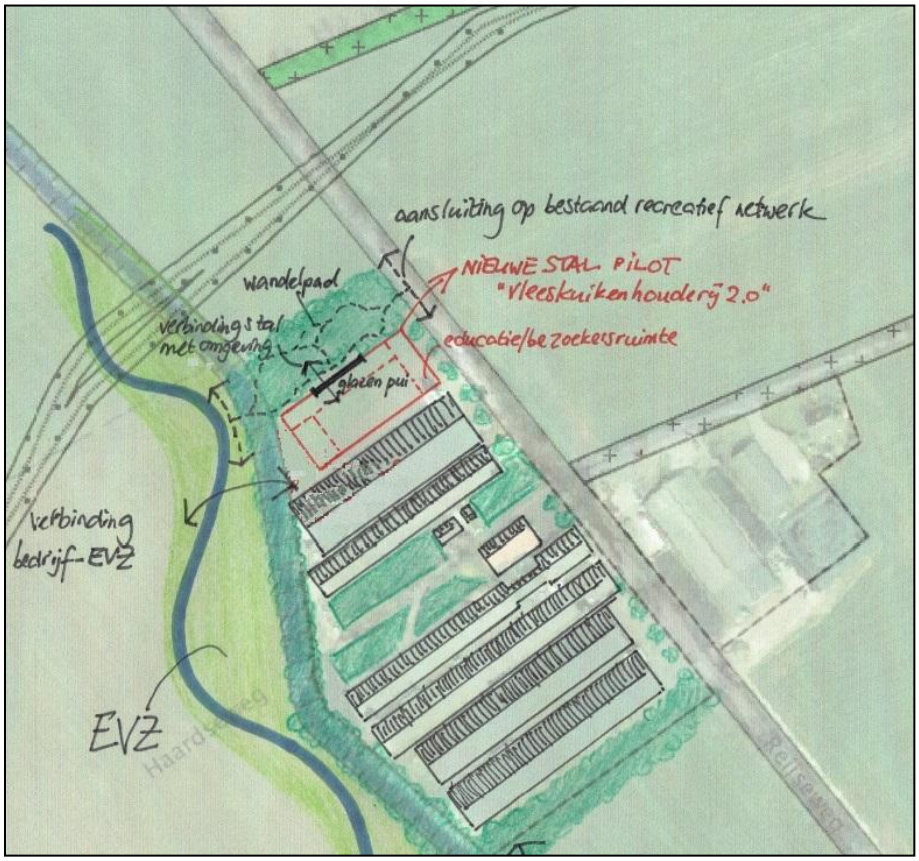
Verbinding met de omgeving
Binnen het project wordt erg veel waarde gehecht aan de te leggen verbinding met de omgeving. De overtuiging van de initiatiefnemer is dat het concept in een moderne welzijnsvriendelijke stal met goede voorzieningen (educatie) zou moeten worden uitgewerkt. De huidige bestaande stallen geven geen mogelijkheid deze educatieve voorzieningen te integreren.

Landschappelijke inpassing
De initiatiefnemer wil, behorende bij de bijbehorende uitstraling behorende bij de "Vleeskuikenhouderij 2.0", een grote stap zetten in de landschappelijke inpassing. Deze inpassing moet vertaald worden in een natuurlijke overgang van veehouderij naar natuur. Concreet wil dit zeggen dat de veehouderij binnen de natuur geïntegreerd moet worden, en de natuur binnen de veehouderij.

Deze overgang wordt gerealiseerd door enerzijds het bedrijf zo landschappelijk in te passen dat de beplanting rondom de inrichting, waarin een hemelwaterberging in de vorm van een wadi wordt geïntegreerd, aansluit op de ecologische verbindingszone Peelse Loop en anderzijds een transparante gevel op te zetten waarbij zowel binnen als buiten de nieuwe stal verschillende facetten van elkaars omgeving met elkaar worden verbonden.

Invulling transitie zorgvuldige veehouderij

Het integrale concept beantwoordt volledig aan het provinciale beleid “Transitie naar een zorgvuldige veehouderij”. In dit beleid gaat het niet alleen om de overgang naar zorgvuldige veehouderijbedrijven waar alleen technische innovaties worden uitgewerkt, maar ziet op een hele range en combinatie van aspecten als volksgezondheid, dierenwelzijn, dierengezondheid, natuur en milieu, verbinding met de omgeving. Door toepassing van het integrale concept “Vleeskuikenhouderij 2.0” wordt invulling gegeven op alle aspecten die onderdeel uit maken van deze zorgvuldige veehouderij. Het creëren van een betere band met de omgeving (relatie agrarische sector – samenleving) is immers de aanleiding geweest voor de start van de weg naar een zorgvuldige veehouderij.

Figuur 5: Schets voornemen

4. Omschrijving integraal innovatief concept “Kuikenhouderij 2.0”

In dit hoofdstuk wordt het integrale innovatieve concept “Kuikenhouderij 2.0” uitgewerkt aan de hand van de vier pijlers zoals geformuleerd voor de beoogde bedrijfsopzet.

4.1 Kuikenhouderij 2.0

Volhoudbaarheid
Efficiënt omgaan met de hulp- en grondstoffen die ter beschikking zijn. Alleen bij een optimale diergezondheid en een moderne huisvesting voor het pluimvee en de wil om continu te verbeteren kan een bedrijf voorop blijven lopen in ontwikkelingen en in resultaat.

Op het gebied van technische optimalisatie is het bedrijf nu al een koploper. Op technisch vlak is initiatiefnemer voortdurend op zoek naar verbeteringen dat geleid heeft tot technische topresultaten.

Het nog verder optimaliseren van deze efficiëntie wordt behaald door gebruik te maken van diverse innovaties en kwaliteitsaanpassingen van verschillende bedrijfsprocessen. De stal wordt voorzien van een nieuw systeem (zogenaamde ‘X-treck’ systeem van Vencomatic). De vernieuwing van dit systeem is dat niet langer eendagskuikens aangevoerd worden, maar dat de broedeieren in de stal zelf uitgebroed worden.

Deze ontwikkeling geeft een significante verbetering van het dierenwelzijn en de gezondheid van het kuiken. In de innovatieparagraaf wordt nader ingegaan op dit systeem. Door het verder optimaliseren van de diergezondheid zal ook de efficiëntie verder verbeterd worden.

Naast efficiëntie in het primaire productieproces vindt ook een verduurzamingslag plaats bij het gebruik van overige hulpbronnen. Met name op het gebied van energie worden verschillende stappen gezet op weg naar de eerste energieneutrale vleeskuikenhouderij van Nederland!
De verdere invoering van warmtewisselaars, gebruik maken van de nieuwste klimaattechnische voorzieningen en nieuwe isolatieconcepten geeft een minimalisatie van het energiegebruik. Door de toepassing van zonnepanelen zal de energieafname ingevuld worden.

Maatschappelijke verantwoording
Elke onderneming bestaat bij de gratie van de samenleving. Waar een onderneming dank verschuldigd is aan haar omgeving, zal zij zich ook moeten inzetten op een verantwoorde wijze om te gaan met deze omgeving.

De directe invloed van het bedrijf op haar omgeving is met name een lokale kwestie. Daarnaast heeft ieder agrarisch bedrijf een maatschappelijke verantwoording af te leggen. Zeker voedselproducenten zijn verplicht zich open op te stellen en op een verantwoorde wijze het voedsel voor haar consumenten te produceren.

Binnen de lokale gemeenschap neemt initiatiefnemer een actieve rol in. Het nieuwe stalconcept geeft een zorgvuldige verbinding tussen de dierhouderij en de omliggende natuur (ecologische verbindingszone). De natuurlijke overgang geeft een optimale inpassing van het bedrijf in haar omgeving: een innovatie waar de traditionele intensieve veehouderij definitief achter zich gelaten wordt. Daarnaast geven diverse stalinnovaties een efficiënt bedrijfssysteem met maximale aandacht en zorg voor dier en mens vertaald in een verrijking voor mens en milieu in de omgeving!
De aandacht voor de mens resulteert in verbeterde arbeidsomstandigheden voor ondernemer en medewerker enerzijds, en een verbeterd leef- en woonklimaat voor omwonenden. Daarnaast wordt door de open en educatieve bedrijfsvoering de verbinding tussen boer en burger verder verbeterd.

Innovatie
Binnen de pluimveehouderij is het Pluimveebedrijf Graat B.V. een echte voorloper. Binnen alle denkbare facetten in de bedrijfsvoering van een vleeskuikenbedrijf heeft de ondernemer al stappen gezet die tot op dat moment binnen de pluimveehouderij onbekend waren. Bij nieuwe ontwikkelingen probeert de heer Graat het iedere keer weer beter te doen, gebruik makend van de kennis van morgen vandaag de omstandigheden voor het dier nog verder te verbeteren!

In de innovatieparagraaf worden de voornaamste noviteiten binnen dit plan nader toegelicht.

Kwaliteit
Kwaliteit uit zich bij het leveren van een kwaliteitsproduct, maar ook bij het leveren van een bijdrage aan de omgevingskwaliteit.

De passie in het vak van de ondernemer vertaalt zich in kwaliteitsvlees, geproduceerd onder goede omstandigheden voor het dier, een geborgde voedselveiligheid, onder voorwaarde dat de impact voor de omgeving beperkt blijft.

De waarde die de initiatiefnemer hecht aan een transparante bedrijfsvoering resulteert in de verbinding die gelegd wordt tussen de veehouderij en de burger. De wandelpaden, de zichtruimte en de homepage zijn enkele voorbeelden van de communicatie tussen het bedrijf en de burger. Zeker de bijzondere overgang tussen dierhouderij en natuur, gekoppeld aan verschillende educatieve en recreatieve elementen geeft een bijzondere ervaring voor bezoekers van het pluimveebedrijf.

4.2 De transitiefase

De transitie van het huidige traditionele vleeskuikensbedrijf naar de Kuikenhouderij 2.0 is een complex traject wat op een zorgvuldige wijze voorbereid en uitgevoerd moet worden.
De laatste jaren is dit traject al opgestart. De implementatie van de warmtewisselaars binnen de bedrijfsvoering is hier een duidelijk voorbeeld van. De komende jaren wil de initiatiefnemer hierin verder. Op het vlak van dierenwelzijn, diergezondheid, milieubelasting en maatschappelijke verantwoording wil initiatiefnemer de komende jaren flinke stappen voorwaarts zetten. Hiervoor wil initiatiefnemer een nieuwe integraal duurzame stal bouwen waarin deze functies verweven worden.
In de nieuwbouw worden de belangrijkste voorzieningen getroffen op het gebied van landschappelijke inpassing, educatie en energieopwekking. De modificaties op het gebied van dierenwelzijn en diergezondheid zullen allereerst onder optimale omstandigheden in deze nieuwe stal getest gaan worden. In een latere fase van dit traject worden deze innovaties verder uitgerold over het gehele bedrijf. Hiervoor dienen dan de bedrijfsgebouwen aangepast te worden. Na een testperiode van deze integraal duurzame stal wil de ondernemer de overige stallen op de locatie op een vergelijkbare wijze uit gaan voeren.

	Doelstelling	Praktische invulling	Tijdsbestek
Aanloopfase	Bewustwording Optimalisatie	Denkfase	2012-2013
Planvorming	Denkrichting kuikenhouderij 2.0 vaststellen	Vaststellen doelstellingen Aanvragen benodigde vergunning/overleg met financier	2014
Bouw fase 1	Educatiecentrum Maatschappelijke inpassing Optimalisatie dierenwelzijn en diergezondheid	Bouwen nieuwbouw	2015-2016
Bouw fase 2	Optimalisatie dierenwelzijn en diergezondheid in bestaande stallen Doorzetten succesfactoren nieuwbouw naar bestaande stallen	Verbouw bestaande stallen	2016 e.v.
Uitrol	Communicatie		

Uiteindelijk zal dus het bedrijf als geheel passen onder het concept “Kuikenhouderij 2.0”. De eerste grote stap kan enkel gezet worden door het oprichten van een nieuwe stal

Tabel 3: Bijdrage bedrijf aan pijlers

	Bouw fase 1	Bouw fase 2
Volhoudbaarheid	+++	+
Maatschappelijke verantwoording	+++	+/-
Innovatie	+++	+
kwaliteit	++	++

In bovenstaande tabel wordt weergegeven wat de bijdrage is van de twee fases in de vier verschillende pijlers. Met name in de volhoudbaarheid, de maatschappelijk verantwoording en het stuk innovatie is de nieuwbouw essentieel in de transitie naar een zorgvuldige veehouderij.

5. Innovatieparagraaf

In deze paragraaf wordt een onderbouwing gegeven van de innovatieve en bijzondere aspecten van dit integrale bedrijfsconcept “Kuikenhouderij 2.0”. Innovatie is één van de pijlers welke de drie overige pijlers Volhoudbaarheid, Maatschappelijke verantwoording en kwaliteit verder moet versterken.

1) Volhoudbaarheid

Hatching house

In de nieuw op te richten zichtstal wordt een nieuw bedrijfsconcept toegepast dat is ontwikkeld door Vencomatic (winnaar Koning Willem 1 prijs 2012) onder de naam “X-Treck”[1]. In het principe wordt gebruik gemaakt van een zogenaamde “uitkomststal”. Hier worden in plaats van eendagskuikens 18-daags voorgebroede eieren in de stal geplaatst, Figuur 5 toont het principe van dit systeem.

Figuur 6: Principe “X-Treck”

Bij dit systeem worden de kuikens geboren in de stal; er vindt dus geen transport plaats van kuikens van de broederij naar de stal. De kuikens kunnen direct vanaf het moment van uitkomen water en voer opnemen wanneer ze daar behoefte aan hebben.

In vergelijking: binnen een reguliere bedrijfsvoering worden de broedeieren geproduceerd door een vermeerderaar. Deze worden voorgebroed in een broederij. Hierna worden de eieren geschouwd en overlegd, hierbij worden de eieren die geen embryo bevatten gescheiden van de eieren waar een kuiken uitkomt. Daarna worden de eieren in een uitkomstkast geplaatst waar de kuikens op verschillende tijdstippen uit het ei komen, hier kan een spreiding tot 48 uur in zitten. Wanneer de meerderheid van de kuikens uit het ei is gekomen, normaliter na 21,5 dag broeden, worden de kuikens uit de uitkomstmachines gehaald en afgeraapt. Vervolgens worden kuikens geteld/geselecteerd en tot slot op transport naar de vleeskuikenhouder. Deze wijze van broeden, het laten uitkomen van de kuikens en de selectie leidt er toe dat een deel van de kuikens 24-48 uur geen beschikking hebben voor water en voer. Hierdoor verliezen kuikens tijdens de eerste 24 uur na uitkomst tot circa 8% van het oorspronkelijk gewicht.

Wanneer alle kuikens zijn uitgekomen wordt het systeem waarop de eieren hebben gelegen opgelierd waardoor de kuikens de beschikking hebben over het gehele vloeroppervlak van de stal.

De broedeieren komen een aantal dagen voor uitkomst in de vleeskuikenstal. Dit biedt twee

[1] “Hatching house” is de benaming die de initiatiefnemer aan de uitwerking van zijn concept geeft.

belangrijke welzijnsvoordelen:

- Vermijding van diertransport; als de eieren uitkomen zitten de kuikens direct in de stal en hoeven ze niet meer getransporteerd te worden.
- Vergrote overlevingskans: Het uitkomen van de kuikens is verspreid over ongeveer 2 à 3 dagen. In een gangbare broederij hebben de eerst uitgekomen kuikens weinig overlevingskans omdat ze pas na 2-3 dagen uit de broederij worden gehaald en de hele tijd geen beschikking hebben over drinkwater en voer.

Energieneutrale stal

De initiatiefnemer beoogt met de nieuwe ontwikkeling een beperking van de CO_2-footprint door middel van een efficiëntieslag in het energieverbruik. Daarnaast zet hij in op een aanzienlijke beperking van de emissie van fijn stof, ammoniak en geur.

De heer Graat is voornemens de eerste volledige energieneutrale vleeskuikenstal van Nederland op te richten. Door middel van een set maatregelen wil hij dit bereiken. Hierbij moet gedacht worden aan het toepassen van warmtewisselaars (die een rendement van 50-60% behalen), het aanbrengen van LED-verlichting, zonnepanelen, het systeem “Terrasea” (volledig geconditioneerd ventilatiesysteem waarmee een constant stalklimaat gegarandeerd wordt wat de diergezondheid ten goede komt en zeer energiezuinig is) en isolatie.
Door middel van deze maatregelen wordt op een milieuvriendelijke wijze vlees geproduceerd.

Verhoogd dierenwelzijn en diergezondheid

Op het gebied van dierwelzijn/gezondheid, het betrekken van de omgeving van de vleeskuikenhouderij en volksgezondheid is “Kuikenhouderij 2.0” een uniek concept.
Het concept zorgt voor een verhoogd dierenwelzijn. Door gebruik te maken van de meest geavanceerde klimaatapparatuur kan een optimaal stalklimaat worden gecreëerd. Daarnaast geeft het concept een significante verbetering door het pasgeboren kuiken snel van voedsel te voorzien.
Een significante verlaging van stress voor het pasgeboren kuiken wordt bereikt door het weghalen van het transport uit het traject. Dit komt de kwaliteit van het eindproduct ook ten goede.

Door het bedrijfsconcept worden transportafstanden van levende dieren beperkt. Ten slotte hebben de dieren meer ruimte; het aantal dieren binnen de bedrijfsinrichting neemt niet toe en de leefoppervlaktes in de bestaande stallen worden verruimd conform het Vleeskuikenbesluit.

2) Maatschappelijke verantwoording

Zorgvuldige veehouderij

De initiatiefnemer zet met de oprichting van de zichtstal in op de ontwikkeling van een zeer zorgvuldig veehouderijbedrijf zoals is uitgewerkt in de Verordening ruimte 2014. Hij is tevens voornemens in zijn bedrijfsvoering verder te gaan dan wat op basis van de huidige wet- en regelgeving noodzakelijk is.
Indien het concept “X-Treck”slaagt in de nieuw op te richten stal, wil de heer Graat zijn totale bedrijf op deze manier inrichten. Zo wordt het bedrijf almaar duurzamer en zorgvuldiger. Uitrol van dit concept over het gehele bedrijf heeft geen invloed op het dierenaantallen en de huisvestingssystemen.

Breed maatschappelijk draagvlak

De initiatiefnemer wil een innovatieve ruimte inrichten met educatieve en recreatieve elementen. Hier kunnen bezoekers een kijkje nemen en kunnen zien hoe het er binnen zijn bedrijf aan toe gaat. Het bedrijfsconcept zal bijdragen aan de maatschappelijke waardering van de agrarische sector en laat zich goed combineren met educatieve en recreatieve doeleinden (door middel van onder andere rondleidingen en het plaatsen van informatieborden rond het bedrijf). Tevens wordt een ruimte ingericht als vergaderruimte.
Het aangaan van een dialoog met de omgeving draagt tevens bij aan een groter maatschappelijk draagvlak voor de bedrijfsactiviteiten.

Het bedrijfsconcept zal door middel van een verweving van functies een belangrijke bijdrage leveren aan de leefbaarheid van het platteland en het behoud van landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten van de omgeving.

Verbinding met de omgeving

Het nieuwe bedrijfsconcept zorgt voor een zorgvuldige verbinding tussen de dierhouderij en de omliggende natuur (ecologische verbindingszone). De natuurlijke overgang geeft een optimale implementatie van het bedrijf in haar omgeving; een innovatie waarmee de traditionele intensieve veehouderij definitief achter zich gelaten wordt. Daarnaast geven diverse stalinnovaties een efficiënt bedrijfssysteem met maximale aandacht en zorg voor dier en mens vertaald in een verrijking voor mens en milieu in de omgeving.

Landschappelijke inpassing/natuurontwikkeling

Het bedrijf is gelegen direct aan de ecologische verbindingszone “Peelse Loop” (ten westen van de bedrijfslocatie). In bestemmingsplan Buitengebied Gemert-Bakel 2010 is de Peelse Loop bestemd als “Water” met de specifieke aanduiding “ecologische verbindingszone”. De volgende figuur toont de ligging van de zone.

Figuur 7: Landschappelijk inpassingsplan Reijseweg 35

Contacten tussen het Waterschap Aa en Maas en de initiatiefnemer zijn reeds gelegd in het kader van een ruimtelijke procedure ten behoeve van een bouwblokvergroting voor de bouw van een nieuwe stal en in het kader van het Gebiedsprogramma Peelse Loop, dat door de provincie is geïnitieerd. Tussen de twee partijen is reeds een concept-overeenkomst opgesteld waarbij is overeengekomen dat de initiatiefnemer een deel van zijn gronden langs de Peelse Loop inzet ten behoeve van de ontwikkeling van de ecologische verbindingszone.

Beleving

Om een fysieke verbinding met de omgeving te creëren, is het van belang dat de nieuwe stal en de omgeving als het ware één worden met elkaar.

De nieuwe innovatieve stal betreft een stal met een speciale educatieve ruimte en wordt speciaal vormgegeven (karakteristiek architectonisch stalontwerp, materiaalgebruik aangepast op de omgeving) waardoor deze perfect in het landschap past. De stal krijgt een glazen wand in de buitenmuur en een aparte bezoekersruimte in de stal. De nieuwe stal vormt met zijn karakteristieke uiterlijk een verbinding tussen het gehele pluimveebedrijf van de initiatiefnemer en het omliggende landschap.

Bezoekers en recreanten worden door de speciale vormgeving aangetrokken en door informatieborden uitgenodigd een kijkje in de stal te nemen en het innovatieve concept te beleven. Door middel van rondleidingen en het organiseren van specifiek op het bedrijf toegespitste activiteiten worden bezoekers geïnformeerd over alle ins en outs in de pluimveesector en in het bijzonder het speciale concept.

De agrarische sector en met name de pluimveesector kan zich op deze manier op een positieve wijze presenteren aan het publiek. Rondom de nieuwe stal wordt groen gerealiseerd, dat één geheel vormt met de inrichting van de ecologische verbindingszone aan de westzijde van het bedrijf. De nieuwe stal wordt op deze manier niet alleen zorgvuldig in de omgeving ingepast, maar het groen verhoogt ook de aantrekkingskracht van het bedrijf en de omgeving bij fietsers en wandelaars die het bedrijf passeren. Door de aanleg van een netwerk van wandel- en fietspaden rondom het bedrijf en langs de ecologische verbindingszone en de aansluiting hiervan op het bestaande wandel- en fietsnetwerk in de gemeente Gemert-Bakel wordt het bedrijf (in het bijzonder de zichtstal) geïntegreerd in het regionale toeristisch–recreatieve netwerk.

De gedachte is dat bezoekers eerst een bezoek brengen aan het bedrijf, vanaf de paden een kijkje in de stal nemen en zich laten informeren over het innovatieve concept, op deze manier het nieuwe stalconcept beleven en verder wandelen/fietsen over het netwerk van paden dat door het groen is aangelegd, verder in de richting van de ecologische verbindingszone. Hier zien de bezoekers een voorbeeld van een van de vele beekherstelprojecten die op het Brabantse platteland worden uitgevoerd. Door de landschappelijke inpassing rondom het bedrijf en specifiek de zichtstal sluit bedrijf naadloos aan op de ontwikkeling van de natuur in de verbindingszone.

3) Kwaliteit

Kwalitatief hoogwaardig eindproduct

Middels het innovatieve stalconcept kan een kwalitatief hoogwaardig eindproduct worden geproduceerd en geleverd. De passie in het vak van de ondernemer vertaalt zich in kwaliteitsvlees, geproduceerd onder goede omstandigheden voor het dier, een geborgde voedselveiligheid met zo weinig als mogelijk impact voor de omgeving van het bedrijf.

Volksgezondheid

Daarnaast heeft het concept als resultaat, ook door de extra inspanningen die de initiatiefnemer onderneemt, mede door het toepassen van warmtewisselaars op de bestaande stallen (waarmee de initiatiefnemer bewust verder gaat dan wettelijk noodzakelijk is), dat de uitstoot van geur, ammoniak en fijn stof, sterk vermindert.
Het medicijngebruik binnen het bedrijf is zeer laag tot nagenoeg nihil. Dit betekent dat de consument een “gezonder” eindproduct koopt. Door de ontwikkeling van het bedrijf kan geborgd blijven dat de kuiken antibioticavrij afgeleverd worden.

Figuur 8: Voorbeeld educatieve voorbeelden

Verbeterde arbeidsomstandigheden

De aandacht voor de mens resulteert in verbeterde arbeidsomstandigheden voor ondernemer en medewerker enerzijds, en een verbeterd leef- en woonklimaat voor omwonenden. Daarnaast wordt door de open en educatieve bedrijfsvoering de verbinding tussen boer en burger verder verbeterd.

6. Conclusie

De heer Graat wil zijn bedrijf laten evolueren tot een “Kuikenhouderij 2.0”! De vier pijlers volhoudbaarheid, maatschappelijke betrokkenheid, kwaliteit en innovatie geven het bedrijf een gedegen fundament voor een mooie toekomst. Het bedrijf ontwikkelt tot een bedrijfseconomisch rendabel maatschappelijk gedragen bedrijf. Een voorbeeld voor de gehele landbouw, en met name specifiek de intensieve veehouderij.

Met het concept Kuikenhouderij 2.0 neemt het bedrijf van Pluimveehouderij Graat B.V. een voorbeeldfunctie aan in de Brabantse pluimveesector. Het traject voor omschakeling naar zorgvuldige veehouderij is op initiatief van de ondernemer al enige tijd geleden in werking gezet.

De ideale toekomstvisie voor het bedrijf bestaat uit een dynamisch en transparant samenspel tussen bedrijf en omgeving in de breedste zin. De focus komt te liggen op volhoudbaarheid, maatschappelijke verantwoording, innovatie en kwaliteit.

Voldoen aan de standaarden past niet in het vooruitstrevende beeld van de initiatiefnemer, maar behoort tot een traditionele kijk op de veehouderij. De ambities in de vorm van Kuikenhouderij 2.0, die verder gaan dan welke wet- en regelgeving dan ook, worden nagestreefd door te investeren in maatschappelijke beleving, inpassing in natuur en landschap, energieneutrale bedrijfsvoering, dierenwelzijn en –gezondheid en binding met de omgeving.

Kuikenhouderij 2.0 is een modern, gezond en duurzaam concept, dat in deze fase van transitie naar meer dan zorgvuldige veehouderij, toe is aan de volgende stap in haar ontwikkeling.

Vergroting van het bouwvlak is noodzakelijk om meer ruimte te creëren in de stallen in het kader van het verhogen van het dierenwelzijn in de bestaande stallen waardoor de initiatiefnemer geen ruimte meer om zijn pilotproject binnen de bestaande grenzen van het bouwvlak te realiseren. Daarbij komt dat het bedrijfsconcept een integraal concept betreft waarin zorgvuldige veehouderij, educatie, natuurontwikkeling en recreatie in samenhang met de ontwikkeling van de ecologische verbindingszone (combinatie zichtstal – wandel/fietspaden – natuur – informatievoorziening) een plaats krijgen. Dit totaalconcept is niet binnen de bestaande grenzen van het bouwvlak en bestaande bebouwing realiseerbaar. Hiertoe dient dan ook een nieuw bedrijfsgebouw te worden opgericht.

Bijlage 1 Duurzaamheidsscan

Bijlage I Duurzaamheidsscan

Introductie

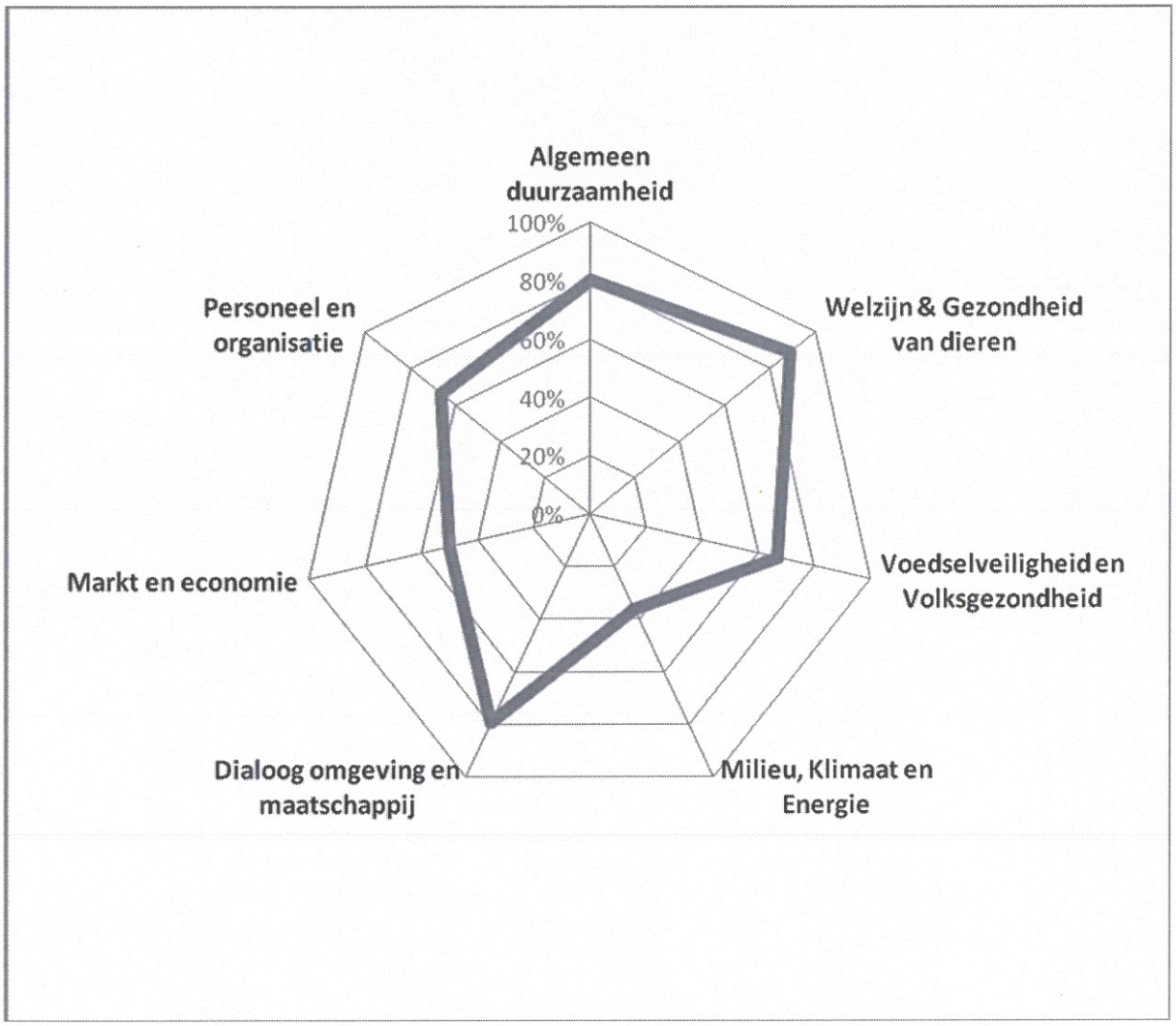
In de gebiedsopgave Peelhorst willen opdrachtgevende partijen (de opdrachtgevende partijen zijn een tweetal Peelgemeenten, Gemert-Bakel en Sint Anthonis, ZLTO, BMF en het netwerk Peelhorst) de duurzaamheidsscan van HAS KennisTransfer inzetten als middel om enerzijds een gesprek op gang te brengen tussen de agrarisch ondernemer en zijn omgeving, en anderzijds om de agrariër inzicht te geven in zijn duurzaamheidstatus en hem te helpen een verduurzamingslag te maken.
De duurzaamheidsscan wordt ingezet als middel om het dialoog met de omgeving op gang te helpen. De scan is dan ook opgezet als **kwalitatieve scan**. Er worden **geen** metingen gedaan of cijfers van het bedrijf opgevraagd(b.v gasverbruik via de gasrekening of antibioticagebruik via de rekening van de dierenarts). De scan is een middel om tijdens het ontwikkelingsproces van het bedrijf beter rekening te houden met de wensen van de omgeving. Hierdoor zal het vergunningsproces soepeler lopen.
In eerste instantie gaat het om een **pilot** die wordt gedaan bij tien agrariërs in de varkenshouderij. De opdracht aan HAS KennisTransfer is om vijf scans te doen bij de varkenshouders in de gemeente Gemert-Bakel en vijf scans bij varkenshouders in de gemeente Sint Anthonis. In dit geval is er dus, met een vragenlijst die ontwikkeld is voor een varkensbedrijf, een scan uitgevoerd bij een pluimveebedrijf.
Bovengenoemde partijen hebben HAS KennisTransfer gevraagd om een duurzaamheidsscan voor agrariërs op te zetten, de duurzaamheidsscan af te nemen en deze te bespreken met boer en buurt (maatschappelijk dialoog). In eerste instantie gaat het om een pilot in de varkenshouderij waarbij wordt getest of de scan het juiste middel is om het dialoog met de omgeving op gang te helpen. Wanneer de pilot succesvol blijkt wordt de scan breder in Brabant uitgezet.
Peter Jacobs en Jos Wesselink van HAS KennisTransfer hebben in een gesprek met Ronny Graat de vragenlijst zoals die in het project is ontwikkeld besproken(zie bijlage). De antwoorden op deze vragen zijn in het volgende deel van dit stuk opgenomen, inclusief de interpretatie daarvan in een score. Het afnemen en daarna bespreken van de vragenlijst heeft er toe geleid, dat wij de vragenlijst aan zullen gaan passen voor het gesprekbij een volgende ondernemer. De vragenlijst zoals die in dit geval gebruikt is, blijkt niet volledig recht te doen aan de mate van duurzaamheid van de ondernemer in kwestie. Als voorbeeld: Ronny Graat maakt al een aantal jaren gebruik van een warmtewisselaar op zijn bedrijf. Dat betekent dat hij een aanzienlijke besparing op gasverbruik, CO2 productie en ook op NH3 uitstoot realiseert. Dit komt in de scores niet volledig tot zijn recht, omdat er in vraag 12 ook sprake is van fijnstofreductie, wat niet controleerbaar is te koppelen aan de warmtewisselaar. De consequentie van een mogelijke aanpassing van de scan zou zijn, dat Ronny op het thema milieu, klimaat en energie een hogere score zou hebben gehad.
In het kader van de pilot maken we een uitzondering door, op verzoek van de gemeente, een uitgebreid verslag van de scan te maken, mede omdat de resultaten van deze scan er toe leiden dat de scan zelf aangepast zal gaan worden.

Resultaten Peelhorst duurzaamheidsscan Ronnie Graat, De Mortel

Het betreft een gemengd bedrijf met melkvee (85 melkkoeien) en pluimvee (ca. 200.000 vleeskuiken plaatsen). Ronnie werkt vwb. voer, eendagkuikens en afzet met jaarcontracten met resp. Agrifirm, Spoormans (B) en Van Miert.
Na een rondgang over het bedrijf is de bedoeling van de scan toegelicht.
Ook Ronnie had een veel meer kwantitatieve benadering verwacht.
Ronnie wil nieuwbouwen (in m^2 uitbreiden) met huidige dieraantallen. De gemeente heeft om die reden deelname aan de scan geëist.

	antwoord	score
	THEMA ALGEMEEN DUURZAAMHEID Ronny hecht veel waarde aan het voorkomen van overlast, en aan openheid over zijn bedrijf. De zichtstal is 24/7 toegankelijk voor iedereen die dat wil, dus ook voor Wakker Dier.	
	Ja, genoemd zijn: degelijkheid, imago, uitstraling, openheid (zichtstal), voorkomen van overlast, , sponsoring, recycling	1
	Zie boven	2
	Ja	1
	droger stro door lagere bezetting. Antibioticagebruik , buurt: op orde, stof wett. min. Ambitie aanwezig na nieuwbouw erfbeplanting te verbeteren.	1
	Ronnie gaat qua bezetting verder dan wettelijk minimum. Scoort ondanks lagere dan toegestane bezetting goed door optimaal diermanagement en diergezondheid. Ambitie is van 42 naar max. 39 kg/m^2	2
	THEMA WELZIJN & GEZONDHEID VAN DIEREN Ronny is voorloper op het gebied van vermindering van antibioticagebruik(AB), en heeft in 2011 GEEN antibiotica meer gebruikt. Welzijn en gezondheid zijn daarvoor belangrijke voorwaarden.	
	Ronny's focus op diergezondheid: AB, camera's om de dieren in de stal in de gaten te houden, een lagere bezetting, alert op salmonellabesmetting vanuit Rundvee	2
	Ja, AB-kosten ca. € 0 in 2011	2
	Zie boven (beter dierwelzijn meer een uitkomst van diergezondheids- en kostprijs-gedreven beleid (lagere bezettingsgraad), dan een doel op zich	2
	THEMA VOEDSELVEILIGHEID EN VOLKSGEZONDHEID Volksgezondheid is erg belangrijk, dus veel focus op voorkomen van AB-gebruik	
	Ja, MRSA gemonsterd, AB, stof Volksgezondheid is echt belangrijk aspect van duurzaamheid voor Ronnie	2
	Aangesloten bij IKB	1
	Toeleveranciers moeten GMP+ gecertificeerd zijn	1
	THEMA MILIEU, KLIMAAT EN ENERGIE Warmtewisselaar heeft groot effect, voorkomen van hinder voor buurt is belangrijk	
	Ja, NH_3 de helft van wett. norm maar meer bijkomend effect van warmtewisselaars	2
	Kappen om ventilatoren, warmtewisselaar altijd aan, geen nachtelijke transporten afgesproken mits haalbaar.	2
	Wel aandachtspunt (bijv. mest uitrijden, Rendac) geen zicht op prestatie t.o.v. de norm van de gemeentevwb geur en fijnstof	0?
	Warmtewisselaars vangen CO_2 weg van de heteluchtkanonnen, met behalve	1

	kostenreductie ook aanzienlijk milieueffect, 2 verlichtingssystemen, geen groene stroom. Dat laatste is een kans. Over meer daglicht wordt nagedacht.	
	Vraag vooral geformuleerd met varkensbedrijven als doelgroep. Hier: Mengvoer en tarwe aankoop	0
	95% van de mest wordt afgevoerd, rest op eigen percelen aangewend	0
	THEMA DIALOOG OMGEVING EN MAATSCHAPPIJ Ronny heeft een zeer open houding naar omgeving en maatschappij. Iedereen mag alles zien van het bedrijf (zichtstal) en de discussie daarover wordt niet geschuwd	
	Beperkt, m.h.o. toeristen/passanten voor zichtstal. Erfbeplanting moet beter (na nieuwbouw)	1
	Ja, dierwelzijnsorganisaties, burgers	1
	Excursies (internat.groepen), zichtstal, R. hecht aan waardering v/d dorpsgemeenschap	2
	Sponsoring, zichtstal, stagebedrijf	2
	THEMA MARKT EN ECONOMIE	
	Lagere bezetting (t.b.v. dierwelzijn, diergezondheid/AB en milieudruk, werkt ook makkelijker) . Marktkansen voor een tussensegment (AB-vrije kipfilet in het schap) zijn nog onduidelijk, ook niet R's doel opzich (meer beleid vanuit gezondheid/AB-vrij en niet zozeer vanuit reeds bestaande economische kansen of het spelen van een voortrekkersrol daarin)	1
	Wel langdurige samenwerking maar zonder zekerheden t.b.v. verduurzaming keten zoals hier bedoeld lijkt. Eenjarige contracten die, in alle vrijheid, wel steeds werden verlengd met dezelfde partner.	0
	Inspanningen richting pers, branchegenoten en bezoekers , meer sector-, dan bedrijfsspecifieke promotie	1
	Dat Ronnie vooral uit oogpunt van diermanagement en energiekostenbesparing ammoniakreductie realiseert en niet zozeer vanwege veranderende maatschappelijke/consumentenwensen, dient te worden geduid als een mooi voorbeeld van het samengaan van people-planet-profit.	1
	THEMA PERSONEEL EN ORGANISATIE	
	Er is maar 1 personeelslid, dus nvt	N
	Beloning conform CAO	1
	Stofkapjes, beschermende maatregelen worden aangeboden, tillen niet te zwaar	1
	Dat is nog niet met de medewerker besproken	0

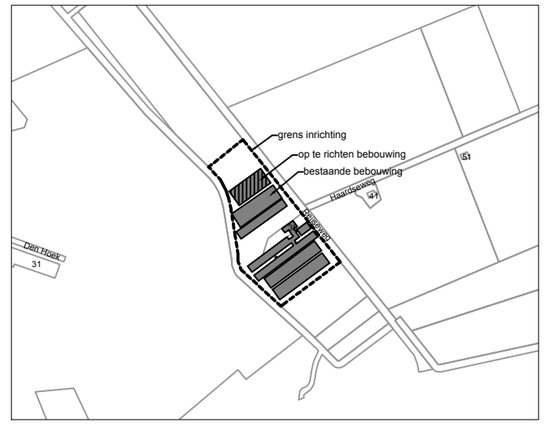

Algemeen duurzaamheid
100%
80%
60%
40%
20%
0%
Welzijn & Gezondheid van dieren
Voedselveiligheid en Volksgezondheid
Milieu, Klimaat en Energie
Dialoog omgeving en maatschappij
Markt en economie
Personeel en organisatie

1-10-2012

LEGENDA

- Grens bestemmingsvlak 2,35 ha
- Woonhuis
- Bebouwing
- Verharding
- Wandel/graspaden
- Bosplantsoen (nieuw 1.600 m²)
- Laanbomen, els (5 stuks bestaand)
- Sierbomen, krentenboompje
- Solitairen, beuk, linde en eik
- Fruitbomen, appel en peer
- Wadi
- Overstort
- Informatiepaneel

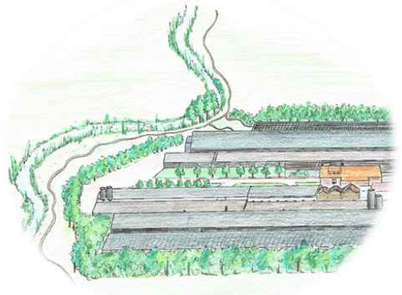
Situatietekening

Gemeente	Gemert
Sectie	G
Nummer	1568 en 1633
Schaal	1:1.000

N W O Z

Doorsnede wadi

Detailtekening overgang naar Peelse Loop

Agron advies
Agron Advies
Koppelstraat 95
5741 GB Beek en Donk
Tel.: 0492 347 761
Fax.: 0492 347 754

Beplantingsplan

Pluimveebedrijf Graat B.V.
Haardseweg 41
5425 RA De Mortel

Locatie: Reijseweg 35, De Mortel

proj. leider:	JVDB
getekend	RV
schaal:	1:100
datum:	21-05-2014
gewijzigd:	01-09-2015
formaat:	A3
werk nr.:	GRA01.RO01

Beplantingslijst

Naam	Pluimveebedrijf Graat B.V.
Locatie	Reijseweg 35, De Mortel
Projectnummer	GRA01.RO01
Datum	1-9-2015

Aantal	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Maat	prijs p/st	Totaalprijs
Bomen					
8	Amelanchier lamarckii	Krentenboompje (sierbomen)	14-16	€ 75,00	€ 600,00
10	Alnus glutinosa	Els (laanbomen)	14-16	€ 75,00	€ 750,00
8	Quercus robur	Zomereik (solitair/boomgroepen)	14-16	€ 75,00	€ 600,00
8	Tilia cordata	Winterlinde (solitair/boomgroepen)	14-16	€ 75,00	€ 600,00
9	Fagus sylvatica	Beuk (solitair/boomgroepen)	14-16	€ 75,00	€ 675,00
Fruitbomen					
4	Malus domestica 'Elstar'	Appel	12-14	€ 65,00	€ 260,00
4	Pyrus communis 'Conference'	Peer	12-14	€ 65,00	€ 260,00
Bosplantsoen (1,5 per m^2)					
584	Viburnum opulus	Gelderse roos	80-100	€ 0,70	€ 408,80
584	Corylus avellana	Hazelaar	80-100	€ 0,70	€ 408,80
584	Cornus sanguinea	Rode kornoelje	80-100	€ 0,70	€ 408,80
584	Amelanchier lamarckii	Krentenboompje	80-100	€ 0,70	€ 408,80
584	Cytisus scoparius	Gewone Brem	80-100	€ 0,70	€ 408,80
50	Betula pubescens	Zachte berk	80-100	€ 0,70	€ 35,00
50	Quercus robur	Zomereik	80-100	€ 0,70	€ 35,00
Boompalen en banden					
51	nvt	nvt	250 x 8	€ 7,50	€ 382,50
				Totaal	€ 6.241,50